

ครุภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย (แบบองค์รวม)

นายอินสม สิงห์ตัน

ครุภัณฑ์ปัฒนาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย (แบบองค์รวม)

คำประกาศเกียรติคุณ

นายอินสม สิทธิตัน

ครุภูมิปัญญาไทย

ด้านการแพทย์แผนไทย (แบบองค์รวม)

ครุภูมิปัญญาไทย ได้นำความรู้ไปใช้ในการรักษาโรคต่างๆ โดยใช้กายบำบัด สมุนไพรบำบัด และพิธีกรรมบำบัด นอกจากนี้ได้รวบรวมและเขียน หลักสูตร เอกสารตำราเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย ข้อมูลสมุนไพรจังหวัดลำพูน การนวดตอกเส้น (แบบโบราณ) ตำราแพทย์สาขาพิธีกรรมบำบัด สาขากายบำบัด และ สาขาหมอยา เพื่อใช้ในการรักษาและเผยแพร่ความรู้ให้แก่นักเรียนและผู้สนใจอย่าง ต่อเนื่อง

การที่ครุภูมิปัญญาไทย ได้นำความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย (แบบองค์รวม) ที่ ตนเอองได้ศึกษาค้นคว้า ค้นพบ ฝึกฝนจนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่ สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขานุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๖ ด้านการแพทย์แผนไทย (แบบองค์รวม) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๗

นายอินสม สีทธิตัน

ครุภูมิปัญญาไทย

ต้นการแพทย์แผนไทย (แผนคงศิราม)

ชีวิต การศึกษา การเรียนรู้ และการทำงาน

ครุอินสม สีทธิตัน เรียนรู้การแพทย์แผนไทยจากตา ซึ่งเป็นหมอดินบ้านและเรียนรู้พิธกรรมต่างๆ จากบิดาซึ่งเป็นมัคทายกที่วัด หลังจากการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ แล้ว ได้บวชเป็นสามเณรและเรียนภาษาล้านนา กับสมการปาปวน แห่งวัณโณ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการรักษาโรค โดยใช้ยาสมุนไพร ทำให้ ครุอินสม มีโอกาสช่วยสมการปลูกและปรุงยาสมุนไพรเพื่อรักษาโรคต่างๆ หลังจากนั้นได้ศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากสมุดข่อย ตำรา เอกสาร และจากผู้รู้หลายท่าน จึงมีความรู้และเชี่ยวชาญการรักษาด้วยการนวดตอกเส้นตามตำราโบราณ และการปรุงยา_rักษาโรคต่างๆ ประมาณ ๓๔ ชนิด เช่น ยาแก้ลมชัก ยาต้มสีด้วง ยา_rักษาความดัน-เบาหวาน

ครุอินสมได้นำความรู้และความเชี่ยวชาญมาใช้ในการรักษาโรคต่างๆ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนและผู้สนใจ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ จนถึงปัจจุบัน สำหรับการรักษาผู้ป่วยจะแนะนำให้ผู้ป่วยใช้อาหารบำบัด เพื่อปรับสมดุลในร่างกาย พร้อมกับใช้ยาสมุนไพรบำบัด ในผู้ป่วยบางรายจะใช้พิธกรรมบำบัด เช่น การสีบชะตา บายศรีอ้องขวัญ เพื่อให้ผู้ป่วยมีความกำลังใจเข้มแข็งช่วยให้การรักษาประสบผลสำเร็จ เป็นที่ยอมรับในชุมชนว่า ครุอินสมเป็นหมอดินบ้านแบบองค์รวมที่ใช้ความเมตตาเป็นที่ตั้ง

องค์ความรู้

ครูอินสมเขียนข้อมูลการรักษาโรคโดยเฉพาะการนวดตอกเส้นตามตำราโบราณ และพิธีกรรมพื้นบ้าน

- ❖ มีความรู้เรื่องสมุนไพรและปรุงยาเพื่อรักษาโรคต่างๆ ประมาณ ๗๕ ชนิด ได้แก่ ยาแก้ลมชัก ยาสมุนไพร อปป. บำบัดโรคทั้งปวง ยาริดสีด้วง สมุนไพรวัยทอง ยารักษาความดันเบาหวาน โรคอัมพฤกษ์ โรคปวดเส้นเอ็น ตึง โรคกระดูกหัวเส้น โรคลมในกระเพาะลำไส้ โรคมะเร็ง ผิวนังโรคในปาก แก้ผื่นร่วง

- ❖ เรียนเรียงและเขียนเอกสารตำราจากสมุดข้ออย ด้วยตนเองและร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อเป็นองค์ความรู้ เรื่องการแพทย์แผนไทย เรื่องการบำบัด สมุนไพรบำบัดและพิธีกรรมบำบัด ได้แก่ ตำราแพทย์แผนไทยเล่ม ๑-๔ คู่มือรักษาโรคลมผิดเดือน บทความภูมิปัญญาชาวบ้าน หลักสูตรการนวดแผนโบราณแบบตอกเส้น เอกสารข้อมูลสมุนไพรจังหวัดลำพูน แนะนำให้ผู้ป่วยใช้อาหารบำบัดเพื่อปรับสมดุล ในร่างกาย พร้อมกับใช้ยาสมุนไพรบำบัด ผู้ป่วยบางรายจะใช้พิธีกรรมบำบัด เช่น พิธีการสืบชะตาบายศรีอ่องขวัญ

การถ่ายทอดความรู้

ครูอินสมได้นำความรู้และความเชี่ยวชาญการแพทย์แผนไทย การรักษาผู้ป่วยแบบองค์รวม ถ่ายทอดความรู้และเผยแพร่ให้นักเรียนและผู้สนใจมาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- การศึกษาในระบบ :**
- ❖ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียนในโรงเรียนบ้านสันเจดีย์ โรงเรียนบ้านห้วยแพ่ง โรงเรียนบ้านห้วยห้า โรงเรียนธีรakanท์บ้านโ耶ง โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกนักธรรมบาลีและสามัญศึกษาจังหวัดลำพูน

- การศึกษานอกระบบ :**
- ❖ เป็นวิทยากรบรรยายแก่สภावัฒนธรรมจังหวัดลำพูน สภावัฒนธรรมอำเภอบ้านโ耶ง สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่
 - ❖ ให้ความรู้ด้านการปรุงยาสมุนไพร การแพทย์พื้นบ้านแก่นักศึกษาวิชาแพทย์แผนไทย วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยเรศวร และนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ และสาธารณะสุข จังหวัดลำพูน

- การศึกษาตามอัธยาศัย :**
- ❖ เป็นวิทยากรบรรยายให้แก่ผู้สนใจมาเรียนที่บ้าน เกี่ยวกับการปรุงยาสมุนไพรและการนวดตอกเส้นแบบโบราณ
 - ❖ สามารถพื้นบ้านล้านนา ๔ จังหวัด
 - ❖ ชุมชนหมู่บ้านหริภูมิชัย อำเภอป่าชาง อำเภอเวียงหนองล่อง และอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
 - ❖ ดำเนินรายการวิทยุ “ภูมิปัญญาพญาชาวบ้าน” ที่ศูนย์ปฏิบัติงานวิทยุชุมชนบ้านโย่งทุกวันอังคาร (๑๑.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น.)

วิธีการถ่ายทอดความรู้

ครุอินสมได้ถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการต่างๆ ได้แก่

- ❖ บรรยายให้ความรู้สอนกายนำบัด การนวดตอกเส้น แก่นักเรียนและผู้สนใจทั้งในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และตามอัธยาศัย
- ❖ สอนให้รู้จักสรรพคุณของสมุนไพรและส่วนประกอบของยาสมุนไพร
- ❖ สาธิตวิธีการปรุงยาสมุนไพร การนวดตอกเส้นแบบโบราณ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงและนำเสนอผลงาน
- ❖ ถ่ายทอดผ่านตำรา เอกสารต่างๆ เพื่อใช้ประกอบคำบรรยายและเผยแพร่ให้ผู้สนใจทั่วไป
- ❖ เผยแพร่ความรู้พร้อมทั้งตอบปัญหาทางรายการวิทยุชุมชนจังหวัดลำพูน รายการทางสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สถานีโทรทัศน์โมเดร์นไนท์ทีวี ช่อง ๙ และ ช่อง ๓

การที่ครุอินสม สิทธิ์ตัน เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทย (แบบองค์รวม) เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษาระบบทั่วไป และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๙

นายอินสม สิทธิ์ตัน เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๗ ที่อำเภอบ้านโيء จังหวัดลำพูน เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๗ คน ของนายวงศ์ สิทธิ์ตัน และนางมา สิทธิ์ตัน สมรสกับนางสาวเฉลิม พันวัน มีบุตรชาย ๒ คน ได้แก่ นายเอกринทร์ สิทธิ์ตัน และนายสรพงศ์ สิทธิ์ตัน

การศึกษา

- ❖ ประถมศึกษาปีที่ ๗ นักธรรมชั้นเอก โรงเรียนบาลีมณฑลวัดบ้านโيءหลวง

เกียรติคุณที่ได้รับ ได้แก่

- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๖ โล่เกียรติคุณภูมิปัญญาห้องถิน จากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโيء จังหวัดลำพูน
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๖ เกียรติบัตรกรรมการตำราแพทย์พื้นบ้านล้านนา ๑-๔ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๖ เกียรติบัตรการร่วมเป็นคณะกรรมการและวิทยากรนวดตอกเส้น ชุมชนแพทย์แห่งชาติ ครั้งที่ ๕ จากระบบสุขภาพสุขภาพดี
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๕ เกียรติบัตรการร่วมเป็นอนุกรรมการพิจารณาตัวรับยาแผนไทย ของชาติ กระทรวงสาธารณสุข
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๔ ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๖ ด้านการแพทย์แผนไทย (แบบองค์รวม) จากสำนักงานเลขานุการสภากาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ